

Zijn er andere manieren om te kijken naar Jezus? Zijn er andere manieren om te geloven in Jezus? Daar gaat het deze morgen over.

De sketch van daarnet laat al zien dat die verschillen er inderdaad zijn, van heel blij, evangelisch, tot zwaar, massief reformatorisch.

En als je alle buitenkant afpelt dan heeft het allemaal te maken met hoe je Jezus bekijkt; hoe je Hem ervaart in jouw leven. En hoe je aankijkt naar de wereld om je heen. Is die wereld gered? Of moet 'ie nog gered worden? Of gaat alles reddeloos ten onder in een laatste oordeel?

Dan schrapen we al aan het oppervlak. Maar mensen worden vaak nerveus als ze anders leren te kijken naar Jezus. "Deed ik het niet goed dan?", "Ik ben hiermee opgevoed, wat is er mis?", "Kom niet aan mijn geloofszekerheden!" ...en de luiken gaan heel snel weer dicht.

Maar Jezus is geen ding, of een theorie. En als je gelooft dat Jezus leeft, dat Hij de levende is, dan verkeer je in een relatie met Hem, en relaties veranderen, relaties groeien, relaties ontwikkelen zich.

Goed. Bij velen van ons werd het er als kind al ingehamerd dat Jezus stierf om ons te redden van onze zonden. Het kruis van Jezus was het middelpunt van de boodschap bij kindernevendienst, vakantiebijbelclubs en conferenties.

Jezus was in mijn plaats gestorven en droeg mijn zonde en de straf voor mij, zodat ik God kan kennen en voor altijd met Hem kan leven. Bij heel veel mensen stopt het geloof daar. Verder niet aanzitten.

Maar van buiten de kerk komen er vragen. Een God die een offer nodig heeft? Een God die Zijn Zoon straft? De theoloog Steve Chalke zegt daar het volgende over:

Het kruis is geen vorm van kosmisch kindermisbruik – een wraakzuchtige Vader, die zijn Zoon straft voor een overtreding die Hij niet eens heeft begaan. ... Als het kruis een persoonlijke daad van geweld is die door God tegen de mensheid wordt gepleegd, maar door zijn Zoon wordt gedragen, dan is het een aanfluiting van Jezus' eigen leer om je vijanden lief te hebben: dat doet God immers Zelf dan ook niet. Het idee dat God een boze godheid was, die een offer eiste om zijn toorn te stillen, leek zeker meer op een oude heidense god dan op de Vader van Jezus Christus.

Het kruis van Jezus is in onze ogen een Amerikaans rechtbankdrama, zoals je ziet op Netflix. Rechter, aanklager, dader. Het maakt van God iemand die kwaad is, van zijn Zoon een slachtoffer, en het maakt van mij een dankbare maar geschokte begunstigde van de verschrikking van de kruisiging.

Bij Paulus lees je dan het volgende: "Jezus is door God aangewezen om door Zijn dood het middel tot verzoening te zijn voor wie gelooft. Hiermee bewijst God dat Hij rechtvaardig is (oh ja?) want in zijn verdraagzaamheid gaat Hij voorbij aan de zonden die in het verleden zijn begaan. Hij wil ons nu, in deze tijd, Zijn gerechtigheid bewijzen."

Dit zijn moeilijke teksten. En we proberen dit soort teksten te vatten, hapklaar te krijgen. Maar we stuiten hier ook op het geheim van Christus; we stuiten hier op het hart van God Zelf. Dus hoewel ik altijd vind dat je je best moet doen om Christus te begrijpen, om God te doorgronden: je komt er nooit helemaal.

Maar goed, om te beginnen: Jezus die onze straf draagt, is niet een aanvulling. Het is niet een plan-B. De wereld was in Eden geen roze koek; God werd niet verrast door de zondeval; Jezus is géén konijn uit de hoed die pas verderop in de show alle gaten dichtstrijkt.

In de hele Bijbel lees je dat God verzoening wil, verzoening met ons mensen. Maar verzoening kost ons wat. Verzoening kost God wat. Van de dierenhuiden voor Adam en Eva, van de ram bij Abraham en Isaak, het bloed van het lam aan de deurposten en de dode eerstgeborenen, van het bloed op het verzoendeksel:

Verzoening is geen noodgreep, ons geloof is verzoening, de Bijbel is verzoening, God is verzoening, Jezus is verzoening, de Geest is verzoening. Maar verzoening is dan wel een centraal begrip, het zegt niet alles. Want het allerbelangrijkste van vandaag is dat God niet in dingen denkt. Niet in begrippen.

Wij mensen denken, geloven, in begrippen. Rechtvaardigheid. Wet. Genade. Verzoening. Straf. Offer. En al deze begrippen plakken we op God. God is rechtvaardig. Jezus is genade. En verzoening. Jezus draagt straf.

Maar God wil geen dingen. God wil ons. Hij wil Zijn bestaan met het onze delen. In de hele Bijbel ziet God alléén de mens, en niet te geloven maar waar, Hij houdt van ons. Hij bemint ons. Hij houdt van jou. Hij bemint jou.

Niet omdat Hij rechtvaardig of genadig is of een offer heeft gehad, maar omdat Hij simpelweg niet anders wil. Omdat deze God alléén maar in relaties denkt, in liefdevolle relaties.

En om deze relatie tot stand te brengen, die wij vaak helemaal niet willen, of die we niet kunnen houden, of die wij beschadigen, om die relatie tóch vol te houden gebruikt God genade, en rechtvaardigheid, en verzoening. Niet als doel op zich, let op, maar als gevolg van Zijn liefde.

Tweede punt: de meeste verklaringen van de wet of van genade of van het kruis van Jezus zijn zagezegd niet trinitarisch. Met andere woorden: veel van onze beelden en begrippen spelen de vader tegen de zoon uit. Maar dan aanbid je eigenlijk twee goden:

‘God’ is boos op de zonde, maar wil een manier vinden om ons te redden, en ‘Jezus’ is een derde partij buiten God om, die erbij kwam om dát te laten werken.

Maar het heeft geen zin om een ‘wraakzuchtige God’ tegenover een ‘onschuldige Jezus’ te stellen. Want degene die aan het kruis is gespijkerd, is zélf de zonde-hatende, en zondaars-reddende God. Alle drie de Personen, God, Vader, Geest willen met ons in relatie treden, willen de mensheid redden, iedereen.

Jezus is de eeuwige Zoon, en toen Hij stierf aan het kruis, was Hij daar omdat Hij ervoor had gekozen om zijn leven neer te leggen, een plan dat in de eeuwigheid was bedacht.

Kortom: het overkwam Jezus niet. Jezus heeft zóveel vertrouwen in ons, dat Hij zelf zijn eigen dood en ondergang bedenkt. Zó ver rijkt zijn liefde voor ons, want Hij is óók God, óók Vader, óók Geest. Hij wéét wat er aan de hand is, Hij weet er nodig is om ons te redden. En Hij wil niets liever dan laten Zien wie Hij is en hoever zijn liefde gaat.

Wet of genade, blij christendom tegenover een pessimistisch christendom, de hele mensheid gered of alleen een handjevol: je kunt er héél lang over nadenken, je kunt er heel veel boeken over lezen. Maar als je je niet laat raken door de liefde van Jezus, en dus door de liefde van God, de God die jou geschapen en gewild heeft, als je je niet laat verwonderen door het geloof en het vertrouwen van Jezus in ons, want dat heeft Hij. Dáárvóór is Hij gestorven, omdat Hij er ergens op vertrouwt dat ik het zal aannemen. Dát is het geloof van Jezus in ons. Wat altijd meer waard is dan ons geloof in Jezus. Ons vertrouwen in Jezus ligt niet vast, ook al denken we vaak van wel.

Maar ziekte, of de dood van een kind, of een man of een vrouw, of een lichaam dat niet wil, of de gebrokenheid van deze wereld om ons heen: het brengt alles aan het wankelen, en het geloof wordt opeens heel dun.

En sommige gelovigen, ook hier, overschreeuwen hun twijfel. Maar in al die beroering, en als je merkt dat je bijna niets meer kúnt geloven, als je dwars door alle bodems heenvaalt, dan is toch de ervaring van veel mensen dat er toch nog iets is wat hen vasthoudt, wat hen opvangt.

Dát, beste mensen, is de liefde. De liefde van Jezus. Iemand die van je blijft houden, ook als jij het niet meer kunt. En snappen doe je het niet, en erover praten lukt je niet, en het uitleggen aan een ander vaak ook niet, maar het is er wel. Jezelf laten vallen in die liefde: meer hoeft het geloof niet te zijn. Amen.